

Två helt olika saker...

Shinichi Suzuki var känd för sin obevekliga tro på att vi människor inte föds med vår begåvning. Han var övertygad om att vi i stället tränar upp vår förmåga och att denna förmåga sedan övergår i att bli "vår begåvning". Ju tidigare vi blir stimulerade, blir exponerade, och kommer igång med den nödvändiga träningen av vad det vara må, desto effektivare. I stort sett har nutida forskning gett honom rätt. Det lilla barnet är på flera sätt överlägset den vuxna människan. Visste Ni till exempel att ämnesomsättningen i hjärnan hos en tvååring är tre gånger högre än ämnesomsättningen i hjärnorna hos denna tvååringens föräldrar?

Den mest komplicerade organismen

Den mänskliga hjärnan är den mest komplicerade organism som vetenskapen av i dag känner till. Redan hos det nyfödda barnet finns det ungefär 125 miljarder hjärnceller, visserligen inte helt färdigutvecklade, men redo att ta sig an sin viktigaste uppgift: Att se till att detta lilla barn ska överleva. 125 miljarder celler... För att få en uppfattning om hur många de egentligen är: Om varje hjärncell är ett sockerkorn blir det 25 ton socker! Rent biologiskt handlar det om att utveckla sådana färdigheter att barnets chans att överleva ökar. Hjärnan vill lära sig att bemästra sådant som verkar viktigt: "Jaha – här finns det ömma och varma människor som är hänsynsfulla mot varandra – att ge och ta emot kärlek verkar viktigt! Då tar jag och lär mig mer om det..." eller kanske "Här finns det mycket musik. Det verkar viktigt. Då lär jag mig så mycket som möjligt om det...", och så vidare.

Hjärnans olika fönster

Det lilla barnets hjärna jobbar för högttryck, så att allt som verkar viktigt verkligen hinner läras in innan viktiga fönster stängs. Dagens hjärnforskning menar nämligen att det finns ett antal "fönster" som under barnets tidiga utveckling är öppna en viss tid innan de för alltid stängs. Så länge de är öppna går viss inlärning med rasande fart. Ett eller ett par språk lärs exempelvis in utan någon märkbar ansträngning. Barnet verkar "suga i sig" en massa utan att man fattar hur det går till. Under den perioden utvecklas

hos vissa hjärnceller (neuroner) ett antal kontaktytor (synapser) som kan förbindas med andra celler på speciella och unika sätt. Hjärnans celler verkar resonera ungefär "jasa, det verkar viktigt! Då måste de här synapserna skapas..." Och så bildas lämpliga kopplingar mellan miljontals och åter miljontals hjärnceller så att den ytterst komplicerade människohjärnan börjar anta en alltmera färdig och utvecklad form. Redo för att kunna serva människan som äger den.

Alla barn är unika individer

Det lilla barnet har ett klart dilemma: det kan inte tala om för oss som finns i dess närhet att det befinner sig i en ytterst viktig – och för dess fortsatta existens helt avgörande fas i sin utveckling. Men så är det! Det är här som Suzukis idéer passar in på ett så fantastiskt sätt! Får vi med MUSIKEN i barnets tidiga miljö, så utvecklas en musikalitet hos denna lilla människa. Inte en musikalitet som är lika hos alla barn som utsätts för den sortens stimulans, utan snarare en musikalitet som blir högst individuell hos varje barn. Men det intressanta och helt avgörande är ändå att varje individ utvecklas på ett fantastiskt sätt. Tack vare denna tidiga stimulans. Är det något som Suzukis pedagogik har bevisat om och om igen så är det väl att ALLA KAN?

Förmågan – ett verktyg

Vi har alltså ett barn som utvecklas mycket kraftigt, som dag efter dag blir alltmer anpassat till att kunna fungera optimalt i den värld som det nu befinner sig i. Då är det viktigt att vi inte blandar ihop två saker: begåvning och förmåga! Ett försök till att definiera begåvning kunde kanske vara "hur duktig man är". En mattebegåvad person är skicklig på att räkna mattetal, att förstå och kunna tillämpa matema-

tiken. Ju fler mattetal hon räknar, desto mer utvecklas hennes förmåga. Ju mer denna förmåga utvecklas, desto mer växer hennes "mattebegåvning". Men lägg märke till att det är förmågan som är det främsta verktyget till att utveckla "begåvningen"! Här kommer även Suzukis berömda formel in: "Kunna = veta X 10 000". En förmåga utvecklas först efter att jag om och om igen tränat mig, repeterat något så mycket att det till slut blir *en del* av mig.

Vad ett test egentligen visar

Shinichi Suzuki börjar förordet i sin bok "Kunskap med kärlek" med orden: "Begåvning är inte en födelsens slump". Säkert är det så att man på många håll börjat inse att begåvning verkligen inte är en födelsens slump utan något som i högsta grad är möjligt att träna upp. Men inom musikens värld verkar det alltfjämt svårt för många att tro att så är fallet. Jag har förmånen att varje år få träffa och jobba med många föräldrar och lärare. Ofta, särskilt bland föräldrarna, menar man att man "tyvärr är omusikalisk..." och i och med detta har man avgett någon slags beskrivning av något som är statiskt och inte påverkligt. Desto roligare då just de här föräldrarna stolt spelar solo på den avslutande konserten efter åtta veckors föräldrakurs! Visst är Suzukis dynamiska syn på människan och hennes begåvning trösterik? Så länge vi lever kan vi lära nya saker, även om vi sedan länge lämnat det där fantastiska stadiet vi befann oss i under våra första levnadsår. Och kom ihåg att ett test inte ett dugg talar om hur begåvade vi är! Det enda ett test visar är hur långt vi kommit just nu inom ett ämne, till exempel musik. Hur mycket vi förmår just i dag. Jag tycker det är fint att tänka på att man ännu inte någonstans i världen inom Suzukiundervisningen testat en enda elev för att "kolla om det är lönt" att börja spela. Och jag är evigt tacksam att man inte heller testar barns språkbegåvning för att se om det är lönt att börja lära sig sitt modersmål! Det där med förmåga och begåvning är verkligen två helt olika saker...

Sven Sjögren